

(„დროება“, № 135) სხვათა შორის, შემდეგ სიტყვებს ვაპოვობთ:

„... გუბერნიის მარშლის თანამდებობას მე სრულიად არ ვაძლევ იმ მნიშვნელობას, რომელსაც ისინი მიაწერენ. ჩემის აზრით, ეს თანამდებობა არა ღირს იმ უსამართლოებად და განსუთქილებად, რომელთაც ადრევეს ჩვენში ხელმე მარშლების კენჭის-ყრა.

„მე მაინც ამ შემთხვევაში სხვა ნაიჭს მდგომარეობაში ვარ. როგორც თავს-მჯდომარე სასწრაფო ბანკის გამგეობისა მე არ შემიძლია გაცხადებულ მონაწილეობა მივიღო თავად-აზნაურების არ-ჩვენსი და ამ გვარ მოქმედებით ვაწყვენიო დიდს ნაწილს საზოგადოებისას.

მე შეუფასებ ის აუცილებელი ტვირთი, რომელიც მაწევს ბანკის კრების დროს.

ჯერ ერთი ეს, რომ მარშლების თანამდებობას მე არ ვაძლევ მნიშვნელობასა—ცარიელი და მხოლოდ მკითხველისათვის თვალის ასახვევად დაწერილი ფრაზაა. ლოლობერიძეები, რომელნიც ამ უკანასკნელ ოცის წლის განმავლობაში მუდამ სამ წელიწადში ერთხელ მთელ თავის სიცოცხლეს, შეძლებას და ენერჯიას ღვედნენ იმისთვის, რომ ეს იქნეს მარშლად ამორჩეული და არა ისაო, —ამას როგორ იტყვიან? მეორე, თუ მთელი ჩვენი გაუნათლებელი და უსწავლელი თავად-აზნაურობა მიხვდა წლებადღეს არჩევებს რა მნიშვნელობა და ძალა ჰქონდათ, როგორ დაიფიქროთ, რომ ეს მხოლოდ ბ. ნიკ. ლოლობერიძემ ვერ გაიგო? მიმეორებთ, ეს მხოლოდ სხვისთვის თვალის-ასახვევი ფრაზაა და არა საბუთი.

მაგრამ ეს კიდევ არაფერია: ყველაზე შესაძრწუნებელი, მანებელი და საძაგელი აზრი ბ. ნ. ლოლობერიძის

არა არის-რა. ბერთვი ყმაწვილ-კაცობაში, მოაწონე თავი, რომ მით შენც ისიამოვნო და ჩვენც გვასარგებლო.

— როგორც მიბრძანებთ, ეხლა მე თქვენს ხელში ვარ...

— ასე, ჩემო კარგო ძატო. ინახულე ხმარად შენი ახალი ნაცნობები; ბაფრთხილებ, გარჩევით მოიქეც და ყველგან გვასახელე. ამისათვის ძრვიელ კარგი დრო გაქვს ეხლა, შენი მოხერხებით, ჩემო ძატო, ბევრს სარგებლობას მოიტან შენთვისაც და ჩვენთვისაც... ჩემი ნესტორის ამორჩევა მალე, ხომ იცი?

— რაც კი შემეძლება, შენი ჭირიმე, მზათა ვარ ყველა თქვენი ბრძანება ავასრულო.

— აჰა, ჩემო აღმასხან, როგორც გითხარი, ისე მოიქეცი, მაგიერს გარდავიხდი, ხომ იცი? მაშინ ბალკონის მეორე კუთხიდან.

— იმე, რა ბძანება, შენი ჭირიმე! მე რომ შენი ოჯახის ყურ-მოჭრილი ყმა ვარ—ვე შენც კარგათ იცი. იმე თქვენ ცოცხალი მეყოლეთ და ჩემი ძსლანი და ზოგიერთი ქალბატონე-

წერილში შემდეგ სიტყვებშია გამოთქმული: მე, როგორც ბანკის თავმჯდომარეს, არ შემიძლია გაცხადებული მონაწილეობა მივიღო თავად-აზნაურთ არჩევანში და ამ გვარ მოქმედებით ვაწყვენიო დიდს ნაწილს საზოგადოებისას.

მასაც ამ გვარი პრინციპები, ამ გვარი დედა-აზრი აქვს, ის საზოგადო მოქმედების ასპარეზზე არ უნდა გამოვიდეს, თუ მართლა საზოგადო საქმე აქვს მხედველობაში და არა საკუთარი თავის სარგებლობა, საკუთარი პიროვნება, თავის მშვიდობიანობა და სხვ. როგორ თუ ვაწყვენიო! საზოგადო საქმეში სიტყვა „ვაწყვენიო“ განა ადგილი უნდა ჰქონდეს? შოველი პათოსანი და გონიერი საზოგადო ასპარეზზე სამოქმედოდ გამოსული კაცი მხოლოდ იმას უნდა ჰტიქრობდეს, რომ ამ საზოგადო საქმეს რაიმე სამახური გაუწიოს, ხელი მოუშაროს, დაეხმაროს; და ეს იმის მოქმედება თუ კერძო პირებისათვის საწყენი და საუნებელიც იქნება, იმას იმან იმდენი ყურადღება უნდა მიჰქციოს, რამდენიც შარშანდღეს თოვლს. სიძაბუნეა, სიმხალეა, კაცი იმიტომ ჩამორჩეს უკან კარგ საზოგადო საქმეს, რომ ვაი თუ ვინმემ იწყინოს, გაშიჯავრდნენ და გამკიცხონო! როგორ სამწუხაროდ არ უნდა მიგვაჩნდეს, რომ საზოგადო მოქმედების ასპარეზზე გამოსული კაცი ამ გვარის მოსაზრებით ხელმძღვანელობდეს. ლოლობერიძეების მოქმედებაში, სხვა ნაკულღვეანებათა შორის, ესეც გამოაშკარავდა საქვეყნოდ; ისე კი ადრეც ყველამ იცოდა: ისინი ყველაზე უფრო იმას ცდილობენ, რომ არავის აწყენინონ, ტკბილად მოექცნენ ყველას გაულრიჰონ დროზე, სცა საჭიროა, ყველას ფეხ-ქვეშ გაეფინოს, რომ

ბიც დაგვეხმარებინ, ექვი არ არის, რომ ბურთი და მიედანი ჩვენ დაგვრჩება.

— ასე, ჩემო აღმასხან, ასე, შენი იმედი კი მაქვს!..

— არა, ეს უბედურები ვისთან წვდიან ფეხს!.. ო, დიდება შენთვის, ღმერთო! როგორ დაბრძანდენ ეს კაცები!.. ავერ ორშაბათსაც მალე მოვესწრობით, როცა ყრილობა ექნებათ; მე ხომ იქ თითქმის მოთავით ვარ... შინულზე გავაცურებ, თქვენ ნუ მიამიკვდებით, ყველაფერ ამბავს, შეგატყობინებთ: პირ-და-პირ აქ მოვალ იქილამ.

— მარა, შეილო, დღეს გეყოფა, მითხრა ჩემმა მზრუნველმა, ცოტა სხვა ადგილებიც მოვიაროთ და მერე შინისკენ წავიდეთ.

— მაშინ, შეილო, დღეს გეყოფა, მითხრა ჩემმა მზრუნველმა, ცოტა სხვა ადგილებიც მოვიაროთ და მერე შინისკენ წავიდეთ.

— მაშინ, შეილო, დღეს გეყოფა, მითხრა ჩემმა მზრუნველმა, ცოტა სხვა ადგილებიც მოვიაროთ და მერე შინისკენ წავიდეთ.

— მაშინ, შეილო, დღეს გეყოფა, მითხრა ჩემმა მზრუნველმა, ცოტა სხვა ადგილებიც მოვიაროთ და მერე შინისკენ წავიდეთ.

— მაშინ, შეილო, დღეს გეყოფა, მითხრა ჩემმა მზრუნველმა, ცოტა სხვა ადგილებიც მოვიაროთ და მერე შინისკენ წავიდეთ.

— მაშინ, შეილო, დღეს გეყოფა, მითხრა ჩემმა მზრუნველმა, ცოტა სხვა ადგილებიც მოვიაროთ და მერე შინისკენ წავიდეთ.

— მაშინ, შეილო, დღეს გეყოფა, მითხრა ჩემმა მზრუნველმა, ცოტა სხვა ადგილებიც მოვიაროთ და მერე შინისკენ წავიდეთ.

— მაშინ, შეილო, დღეს გეყოფა, მითხრა ჩემმა მზრუნველმა, ცოტა სხვა ადგილებიც მოვიაროთ და მერე შინისკენ წავიდეთ.

ამით, და არა პირ-და-პირის, მხნე, პატონურის მოქმედებით, მხარი მისცენ და გაიტანონ საქვეყნო საქმეები.

საზოგადოების გამრყენელ დედა-აზრად მიგვაჩნია ჩვენ შემოხსენებული დედა-აზრი და ამიტომ სასურველია, რომ ამ აზრსა და პრინციპებს ჩვენში არასოდეს არ ჰქონდეს ძალა და ასპარეზი.

დღიური

მეცოცხლოვარად გამოცხადებულია, რომ სიღნაღის მაზრაში და აგრეთვე სხვაგან, საცა კი გამოჩნდა წელს კალია, ყველგან, ხალხისა და ადმინისტრაციის ენერჯიულ მოქმედების წყალობით, ვაწყვეიტესო. ასე რომ ამ მხრით წლებადღეს ჩვენს მოსაგაღს არაფითარი შიში არა აქვსო.

ძახეთილამ გვეწერენ, რომ წელს იქითკენ პურის მოსაგალი თითქმის ყველგან კარგია, მხოლოდ ღვინის მოსაგაღს უჩივიანო; ჯერ ახლაც ძვირია ღვინო და მომავალში, წლებადღეს სეტყვის წყალობით, უფრო მეტს სიჭირეს უნდა მოველოდეთო.

წელს ღვინობისთვის, ორის დღის განმავლობაში, 24-სა და 25-ს დიდშემში მთავრობისაგან იქმნება გამართული ცხენების დოლი.

ამ დღეებში ერთმა ახალგაზდა სომხის ქალმა მოიკლა თავი სეიდანადში. ამბობენ, ამ თავის ჰელოლობის მიზეზი ის იყო, რომ მეზობლებს რაღაც ცუდი ხმები დაუყრიათ ამ საბრალო ქალის ყაფა-ქცევაზედ.

სომხურ გაზეთა „მელე პაიტანი“ იწერებინან ახალციხიდან, აქაური მ-

— აჰა იმასაც ენახეთ ვინ ვის აჯობებს! მაშინ მოდა ხშირად იქილამ.

— მსენი, შეილო, ყველანი შარიანები არიან. მს მუქარი რომ მოისმის, იმათ ეკუთვნის, რომელთაც განიზრახეს ამათი ბობოლას წინააღმდეგობა. მანდილოსნებს რომ ხედავ, ესენიც მათი ხელის-მომწყობი არიან...

მითხრა ეს და გამოვეშურეთ სახლისკენ. მამა დამპირდა, რომ კარგ აპბავს ორშაბათსაც ნახავო და მე, რასაკვირველია, მოუთმენელად მოველოდი ამ დღეს.

ავერ ორშაბათიც გათენდა. დილით დაბრუნებულმა ამნავებმა მიამბეს, რომ ქალაქში დიდი მოძრაობა არისო. შებინდდა თუ არა, გადმოფრინდით ჩვენი ბუდილამ და მიეფრინდით ერთ ლამაზ ეზოში, მიყრუებულ ადგილას. დიდ-ძალი ხალხი იყო. შევეჯექით ერთ ფანჯარას ზემოთ, ქერში და დაუწყეთ ცქერა.

— მსენი, მამა ჩემო, სულ სხვა შეხედულობის ხალხია, ვინემ ისინი, „გაღმეულები“, რომელნიც იმ ღამეს ენახეთ.

ლაქის რჩევა... რომ ახალციხე გუბერნიის ქალაქი გახადონო.

* *

ჩვენ მივიღეთ მეოთხე „შეცვლილი“ გამოცემა ბ. ნიკ. ლოლობერიძის საგან შედგენილის „ბუნების კარის“ ანუ ყრმათათვის საკითხავის წიგნის უმეტროს კლასებში სასმარებლად.

მართლაც, როგორც ერთის თელოის-გადღელებით შევნიშნეთ, ამ წიგნში ზოგიერთი შესამჩნევ ცვლილება მოხდენია შემდგენელს; მაგ. ენა გარკარებულა, როგორც წინა სიტყვობიდან სჩანს, ბ. დიმ. ივ. შიფანის შენიშვნების თანახმად, ზოგიერთი სიტყვები პროზულ და განსაკუთრებით გეოგრაფიულ განყოფილებაში (მ. სხვითი: „პატარა“, „შეფითი“, „მზულეთი“, „ლივანა“ და „შანეთი“ სულ ახლად არიან დაწერილი (ჩართულნი წიგნში), ზოგიერთი ახალი ლექსები ჩაურთავს, ძველები ამოულია და სხვ. ამას გარდა საქართველოს რუკა (კარტა) ძველთან შედარებით შეცვებულია და უკეთაც არა დაბეჭდილი.

იმე მივიღებთ წიგნის სიგელს (სულ 422 გვერდია) და რიგთან გამოცემას, ფასი—თხუთმეტი „შაური“ იაფია, და ამ კარგი სახელმძღვანელოს შექმნა ჩვენს ახალ მოზარდობას არ გაუძნელდება.

* *

ქალაქში ერთი ბაზარში მოსიარულე კაცია, რომელიც ტფილისის ქალაქესა ჰგავს, თავის თავს აზნაურად სთვლის, აზნაურის პატარა მგელი ჰქილია გულზედა, გვარად მლოროვია. დღის ხელონებში, ბეჭეტი მანებში, ბაყლებში და სხვა მოკრეებში; უფრო თათრის მიღმართილებს და ყველგან იძახის, რ-

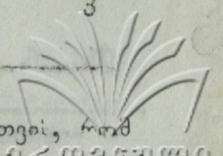
— აქ, შეილო, მეორე მოწინააღმდეგე წრის კაცები არიან შეკრებილი. ამათ დღეს გამოსაკვლევი აქ დიდი საქმე. ჰხედავ, ერთ ამთხე ქალაქი უძველეს წინ და ჰკითხულობ ეს არის სია ამათი მომხრეთა და ღმეულები“ წინააღმდეგეთა. მსენი გარიშობენ, რომელს მხარეს გარმეტებული ძალა აქვს.—სუ, უმდაუფდე...

— მაშ სამოც-და-თექვსმეტი გექონია, მეტი არა! იმე ვერ ვეთვეთ კადევი, ჩვენი საქმე წასულია.

— ისემც ღმერთი უშველის ტორს! ბატონებო, ეს თქვენი სთარი კენჭები დათვალეთ ხომ? მხრით არაფითარ ღონეს არ დლებ, გადმოვიპირო იმდენი რომ უმრავლესობა ჩვენ მხარეს ცეთ.

— მამა ჩემო! მს კაცი, ვე „გაღმეულებშიაც“ იყო იმ ღამეს არ იყო, რომ ფიცი მისცა ნესტორია, იმას?

— ჰო, ის არის, აღმასხანი! იყო, რომ დაჰპირდა: ორშაბათ-

ბასთან სხვა-და-სხვა ქალაქდ-
გაიქცა ეს ვაიფიონი, ის ვაიფი-
ონი და ამ გვარათაო: თევზი მე
ფეხებზე, ვითომ და ხლა უფ-
ად ისყიდებოდეს აღრინდელ-
მ გვარისავე ამბებით ამ რამდენ-
ნის წინათ, ქალაქის რედაქ-
ციის ღირსად. ამ თვის 3-ს შ-
ლილაზე 7 საათზე მეიდანსა და
ბანას შუა რომ ვიწრო გასაფ-
და თორის პურს რომ ჰყადიან,
და რალსაც განკარგულებას
და ხელში ხელთახალციში რამ-
მე პური გამოიხეცა და ბრძან-
ებით ეუბნებოდა მეპურეებსა:

წადით გაჰყადეთ როგორც
გმა ხმალი, გასჭრასო.

ამ თქმებზე მეპურეებმა წამოაფლეს
ხელი და გასწიეს მეიდანისა-
რას ნიშნავს ეს ბრძანება, ამ ვინ
ეს მლიაროვი? ნუ თუ რამე
გება აქვს ქალაქისაგან მიცემუ-
რამდენამე წლის წინათ ამ მლია-
რის მართლისა და ქალაქის გარშე-
სოფლების საზოგადოებათაგან რა-
რწმუნების ქალაქდები გამოერთ-
მთავრობასთან იფობაზე თუ
დაცაზე ვიცილია, ამ ქალაქდებს
დაქციებში აჩვენებდა. ამ საქმეზედ
რის მომრიგებელ მასამართლეს-
თუ გამოძიებულთან საქმე გაი-
თა და შარშან გაზეთებით კიდევ
ბუნდნე მატყურობისათვის (за ма-
шничество). ამისთანა კაცები ქა-
რის მზარებს, რასაკვირველია არ
აყვლებოდა, მაგრამ ქალაქმა თვალი
და დაიჭიროს, რომ ამათის მატყუ-
ებით მოვაჭრეებიც სტყუდებიან და
შტარიცა.

რამდენჯერმე ქალაქის რჩევაში (დუ-
მი) ლაპარაკი ყოფილა მითრის

ქნებოდა და ყველაფერ ამბავს და-
ბრლივით შეგატყობინებო?
— აბა, აღმასხან, შენ და შენმა
ტობამ იცოდეს, როგორც ისახე-
ბებ და გვასახელებ ჩვენც თავს! ხომ
ეს საზოგადო საქმეა! აქ პიროვ-
ობაზე, კერძობაზე რომ იყოს საქ-
მაშინ სულ სხვაა.
— მაში ჩემის სული არ წამიწყდ-
ურჩევნია ის ნესტორია, თუ ვი-
ცა; თავი დაგვანებოს, თორემ ისე
„გაგუბუნანებო“ ხვალ, რომ, ეგო-
ბა, გარეთ კი არა, სახლშიაც ვერ
დავდებ! რას ჰქვია, ვის ჰქვია!.. არ
საუბრა რაც აქამდის იბატონა და დაიმ-
ბურა?.. იიმე!!

— ასე, ჩემო აღმასხან, ასე!.. მაშ,
ბატონებო, სამოც-და-თექვსმეტზე მე-
რის იმედი გვაქვს ეხლა, თუ აღმას-
ხანმა არ გვიღალატა!
— აბა, შენი ჭირიმე, რა დროს
ბურბადა!.. მე სახუმრო კბილები
დავდი ხანია დაცვილილი მაქვს. დრო
არის, მართლა საქმეს მაგრად მოვჰკი-
ლოთ ხელი. ბავშვობა ხომ არ არის?
იმედი გვარის შარინებს, ა—ში-
ბებს და წულ—ებს თითქმის ყველას

მეიდანის სიციწროვზე. საქმე ის არის,
რომ ქალაქის ვაჭრებს მოაკეთ პური
და აქაო და მეიდანის პურის საწყობი
მუქთი ადგილიაო, მთელ თვეობით
და წლობით გამოუღვევლად პური
უწყვიანო. მეიდანის კი სოფლიდან მომ-
ტან გლეხებისათვის არის და არა ქა-
ლაქის ვაჭრებისათვის. რადგანაც მე-
იდანის აქაურ ვაჭრებისაგან დეკერი-
ლია, სოფლის მომტანს ადგილი ვე-
ღარ უშოვნია და თუ სადმე აწყობს,
ასეთ ჰაპანწყევტაში და გაჭირებაშია,
რომ სულ თავსა და ბედს იწყველის.
მომტარობა აღარ არის. ურემი, ფურ-
გონი, ფაეტონი სულ ღონის-ძიებას
აღარ აძლევს მუშტარსა, რომ მომ-
ტანს შეევაჭროს, რადგან მომტანებს
სხვა ადგილი აღარა რჩებათ მეიდანზე
გასაყვლელ ქუჩის მეტი.

ქალაქს ერთი რამ ჰქონდა სახალ-
ხოთ სასარგებლო—აბანო, კაცსა და
დედაკაცს სახალხო საერთო აბანოებ-
ში შესვლა შეეძლოთ და შურად
ბანება. მხლა ეს სამიოდ წელიწადია
ორი შაური განადგვ ყველა სახალხო
აბანოებში. ეს ძალიან საგრძნობელი
არ იყო, როგორც ისა, რომ დედა-
კაცებისთვის სახალხო აბანო აღარ
იბოება და დიდს გაჭირებაში არიან.
მართა ერთი სიხის (მრბელიანთ)
აბანოა, რომელშიაც მიდის მთელი
ქალაქის შეუძლებელი დედაკაცობა.
მეორე აბანოებში დედაკაცების სა-
ხალხო სულ არ მოიბოება, თუმცა
ყველა აბანოში კაცების საერთო კა-
არის.

ძველად კარგი წესი ყოფილა, რომ
კვირაში თითო დღე კაცების საერთო
აბანო ქალებს ეძლეოდა: ორშაბათო-
ბით სუმბათთანში, სამშაბათობით
საკათალიკოზოში (ეხლა მრეკლესი),
ოთხშაბათობით ბებუთანთანში, ხუთ-

გადმოვიბრებ და მეტი ქე რაღა გინ-
დათ?!

— მაინც რამდენის იმედი უნდა
გვქონდეს, აღმასხან?

— მკც-და-რვა - ოც-და-ათი შარი
ნამდვილათ შემიძლია შემოგმიტათ.
— მაშ, რაღა გვიშავს?.. ასზე მე-
ტი კენჭი გვქონია! ბამარჯვება ჩე-
ნია, რასაკვირველია, აღმასხანის შემ-
წევობით.

— ბაუმარჯოს აღმასხანს და ჩვენს
საზოგადოებას! წამოიძახა სახლის პატ-
რონმა.

— ბაუმარჯოს! წამოიძახეს დანარ-
ჩენებმაც.

ხალხი აირ-დაირია, მიდიან ერთი
მეორესთან და ყველანი აღმასხანთან
და სტაქნებს აჩახუნებენ, ყველანი
აღმასხანს ულოცვენ და უმადლიან
ვამარჯვებისათვის!

— მამა ჩემო! მოძმართა ერთმა მან-
დილოსანმა აღმასხანს: ღმერთმა ისე
აავსოს ყოველი კეთილითა ის ადამია-
ნი, რომელიც კეთილი საქმის ერთ-
გული მოსამსახურეა. ამ სიტყვებით
დასკლის სავსე სტაქანს და დაამხოზს.
— ღმერთო, ესე თავი დაუქციე, ვინც

შაბათობით მილანისაში (ეხლა მირ-
ზოივისა).

პარგი იქნება და აბანოს პატრო-
ნებსაც სარგებლობას მიცემს, რომ
თითო დღე დედაკაცებს დაუთმონ და
ამ გვარად შეტად გაჭირებულ ხალხს
შაღვითი მისცენ.

წერილი რედაქტორთან.

ბატონო რედაქტორო!

თქვენი პატრეცემულის ვაზეთის
მე-128 №-ში დაბეჭდილი იყო სხვა-
თა შორის, რომ მუთაისში მოფენი-
ლია ხმა შორაბნის მარხის ერთი მომ-
რიგებელი შუამავლის გამოცვლაზე-
და, რადგან ის ყოფილა თ. ნ. წე-
რეთლის წინააღმდეგო, და მის მა-
გიერათ თ. ს. წ—ლის დანიშვნაზეო.
ეს მომრიგებელი შუამავალი ვახლა-
ვარ მე, რადგან სხვები ყველანი იყე-
ნენ მისი მომხრენი, და ამიტომაც
გთხოვთ ადგილი მისცეთ ამ ჩემ შე-
ნიშვნას.

მე ნამდვილ წყაროებიდან შევიტ-
ყვე, რომ ეს ხმა ჩართალი არის ამ
გვარად: თ. ნ. წ—მა აღუთქვა თ. ს.
ღ—ელს ჩემი ადგილი შორაბნის
უფლებში, —უცეთუ ის თავს დაანებდა
კენჭის ყრას უფლების მარშლობაზე
შორაბნის მარხაში თ. სიკო წერეთ-
ლის სასარგებლოთ. ს. ღ. წერეთელი
დათამხდა ამხედ, და ამ საშუალებით
შეიქმნენ ერთგული მომხრენი თ. ნ.
წ—ლის, როგორც ს.—ელი, ისე სი-
კო წერეთელიც, რომელიც იყო იმ
დრომდის წინააღმდეგი მისი. ამ ნაი-
რის ხმებით, როგორც გაავრცელეს
ჩემზე, შეაშინეს და გაღიბირეს მეკენ-
ჭე ჩინოვნიკები თ. ნ. წერეთლის ამ-
ქრებმა. და ამ უკანონო საშუალებით
შესძინეს თ. ნ. წერეთელს კენჭების
უმრავლესობა.

ღიდ-თ სამწუხარო და საუბედუ-

თავის მტკიცე აზრს და გადაწყვეტი-
ლებას გადაუდგეს!

— ბაუმარჯოს კენჭინა სოფიოს!
ბაუმარჯოს აღმასხანს!..

— ბაცო, წაიდე, გენაცვალეები,
მეტი დაგვიანება აღარ შეიძლება; აწი
დაიშლებიან და შეიძლება შეგვნიშ-
ნონ! მუბნებოდა ტან-მალალი ლამა-
ზე ქალი გარეთ ეზოში—თავის კოპ-
წია, პატარა ამხანავს, რომელიც თა-
ვიდამ ფეხებამდის გახვეული იყო მო-
სახურავში—შეგვნიშნავენ, წაიდე!

ამ სიტყვით მოტრიალდნენ და
ფანჯარაში მოკაშკაშე სანთლების
სხივებმა ერთ წაშს მოჰფინეს ორივეს
სინათლე.

— ეს ის ბატო არ არის, რომელ-
საც დარიგებას აძლევდა ამას წინეთ
„გალმეულებს“ ოჯახის ქალბატონი,
მამა ჩემო?

— ღიად, შეილო, განა აქამდის არ
შეგინიშნავს, რომ ესენი აქ ყურს
უგლებენ ამათ ლაპარაკს თითქმის ერ-
თი საათია?

— მეორე ღამეს მამა ჩემმა კიდევ მი-
მიყენა გაღმეულების სადგომთან.
— ღმერთო, რა შეკრებილებო! რა რჯუ-

როა ჩვენი საზოგადოებისათვის, რომ
მეკენჭე ჩინოვნიკების უმრავლესობის
მართლაც სწამთ თ. ნ. წერეთლის
ყოველად ძლიერება და სჯერათ, რომ
მას ძალუძს დაჩაგვრა და თითქმის
გაუბედურება მათი, თუ ისინი არ
მიუღებებიან მას და არ გადუღებებიან
საკუთარის დარწმუნებისა და სინდისის
გზას, რომელიც მოასწავებს კრებების
წინათ მიღებულ ფიცის გატეხას...
მეკენის სარგებლობისთვის მომართუ-
ლის ფიცის გამტეხელთა დაჯილდო-
ება, და ქვეყნის სარგებლობისთვისავე
თავიანთ სინდისის მიხედვით მოცადინე
პართა დაჩაგვრა—ფეიქრობ და მრწამს,
რომ არ შეუძლია თ. ნ. წერეთელს,
ვიღრე რუსეთში არსებობს მართებ-
ლობა და კანონები.

ამიტომაც მე ვითარცა წვერი აზ-
ნაურობისა და დაფიცებული კრებების
დროს სათავად-აზნაურო არჩევანში
სინდისის და საკუთარის დარწმუნე-
ბისა-მებრ ჰოქმედებაზედ, თამამად აღ-
ვიარებდი და აღვიარებ, რომ თ. ნ.
წერეთელი, ვითარცა კაცი გაუნათ-
ლებელი და ვერ შესაბამი ახალ დრო-
თა—ვითარებისა, არ მიმაჩნდა და არ
მიმაჩნია ღირსად თავად-აზნაურობის
წინააღმდეგობისა, ვარ და ყოველთვის
ვიყავი მისი მოწავე, თუვინდ მეტო-
ქეც არ ჰყოლებოდა.

მაშ, რა გასაკვირველია, რომ, რო-
დესაც გამოჩნდა მის მეტოქეთ განთ-
ლებული და ღირსეული კაცი, თ.
სე. ზ. წერეთელი, სულით და გუ-
ლით მსურდა ამ უკანასკნელის ამო-
ჩევა და თ. ნეს. წერეთლის გაშეგება.
ამას მე საჯაროდ აღვიარებდი კრე-
ბებში და დღეს თქვენი ვაზეთის სა-
შუალებითაც ვაცხადებ.—თუმცა ბატ,
ნ. წერეთელი ამისთვის მმტრობდა
და მმტრობს ყოველთვის, მაგრამ
ვიმეორებ: მე მრწამს რუსეთის კანო-
ნების ყოველად-ძლიერება და სრული

ლის ხალხი არ გინდა, აქ არ იყო
მით სმაში და ხტუნვაში არიან.

მამა ჩემმა ამიხსნა, რომ დღეს ამათ
გაიმარჯვესო და დღესასწაულობენო.

ბატონ ჩვენი ცნობილი აღმასხანიც
მოიჭიმება, გვერდით თეთრ უღელაშე-
ბიანი თავადი მოჰყვება.

— ძნიაზ ბიგი, რომელი საათია?
ჰკითხავს აღმასხანი.

ბიგი ამოიღებს გულის ჯიბიდან
ოქროს საათს და იტყვის:

— ეს ნესტორის საათია, ჩემი ვერც-
ხლის საათი შინ დავტოვე..

— არა, ვაჟო, რას ბროდაე, მე
მაგას არ ვკითხავ: რა დროა მინდა
შევიტყო?

— ჰო, უკაცრავად!.. მეთორმეტე
საათია.

— აი, შეილო, მითხრა მამა ჩემმა,
— იცოდე, რომ ამ გვარ ადამიანებს
ეტყვიან ორპირს, მოლალატეს...

ა. სოლომონიძე

ქუთაისი, 21 ივნისი.

იმედი მაქვს, რომ ის არა თუ დამძრახეს ჩემი თანამდებობიდან, რომელიც დაწინაურდა უმაღლესმა მთავრობამ და რომელიც მე, სიმართლითა და ერთგულებით ვასრულებ, არამედ ვგრძნობ ვერ დამაკლებს. მე სრულიად დარწმუნებული ვარ, რომ არასოდეს არ დაიზარებს სამსახური იმ კაცისა, რომელიც ადგია ქვეშაობითი პატივისცემისა და სახალხოთ უწინააღმდეგობისა, რაც უღირსათ მიანიჭა და რომლის დაფასება მის დარწმუნებაზეა დამოკიდებული უზენაესის ხელმწიფებისაგან მონიჭებულის კანონებით.

შარანის მარხის მეორე განყოფილების მომრიგებელი შუამავალი თ. მერაბ ლორთქიფანიძე.

ქუთაისი, 20 ივნისი.

ნარკვი

მამარ ჩვენო

ას თათხმეტოს მეგნჭკოთა. მამარ ჩვენო, რომელი ხარ კენჭის ქვის შემდეგ დაბრახსა შინა, ადარ სეინსობ, ადარ გვადსენ, რა ამოცანი ბავია, ვინ შეგაშინა?..

იყავ ნება შენი, როგორც ჩვენც შარის, ვგრეთცა სულ მთელ იმერეთსედა, თუ ვი შურ-ღვინა ჩვენდა საძლამად არ მოგვეძლეს შენს სუფრასედა!

და მოგვეტევე საძლამის გარდა თუ სხვა-ცა გთხოვთ რომ ჩვენს მოგვეტევეთ თვით უწვი, ბჭობას დავიწუბ და-ვიწუბ და შეიძლება თეთრი სხვას მივცე!

ამიტომაც გთხოვ, წვენი მძლამელა, ნუ შემეძვანებ მე განსაცდელსა არამედ მიხსენ ბოროტის გან: „თეთრის“ წილ თეთრი მოგვეტევე საწულებსა!!

თხილის საბაჟრალო

ავათყოფები მიიღებთან დიდის რვა საათიდან თორმეტ საათამდის. **არ შაბათს** გარდავიანი და ღისიციკი—შინაგან ავათყოფობისა; კელ-ფადიში სიფილისტიკური და სირურგიული ავათყოფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქა-ქალების და ყმაწვილების ავათყოფობისა; ბაბაევი ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავათყოფობისა.

სამ შაბათს. მინკევიანი—სირურ-გიული ავათყოფობისა; ღისიციკი—შინაგან ავათყოფობისა; კელ-ფადიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავათყოფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქა-ქალების და ყმაწვილების ავათყოფობისა; ბაბაევი და დანიელ-ბეგოვი—ძარღვების სისუსტის და შინაგან ავათყოფობისა.

თათხმეტოს. ღისიციკი და მი-რამანოვი შინაგან ავათყოფობისა; კელ-ფადიში—სიფილისტიკური და სირურგიული ავათყოფობისა; ბასუტოვი—ბუ-ბიაობის ქალების და ყმაწვილების ავათ-

ყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების სისუს-ვათყოფობისა.

ს უთ შაბათს. ღისიციკი—შინაგან-ავათყოფობისა; კელ-ფადიში—სიფილის-ტიკური და სირურგიული ავათყოფობის-სა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების ავათყოფობისა.

შარან სეკეს. მინკევიანი—სირურ-გიული ავათყოფობისა; ღისიციკი, მი-რამანოვი და დანიელ-ბეგოვი—შინაგან ავათყოფობისა; კელ-ფადიში—სიფილის-ტიკური და სირურგიული ავათყოფობის-სა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქალების და ყმაწვილების ავათყოფობისა; ბაბაევი—ძარღვების სისუსტის ავათყოფობისა.

შაბათს. ღისიციკი—შინაგან ავათ-ყოფობისა; კელ-ფადიში—სიფილისტიკურ-რი და სირურგიული ავათყოფობისა; ბასუტოვი—ბუბიაობის, ქალების და ყმაწ-ვილების ავათყოფობისა; ბაბაევი—ძარღ-ვების სისუსტის ავათყოფობისა.

განცხადება

ტფილისის ქალაქის გამგეობი-საგან

ტფილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს საყოველთაოდ, რომ ვისაც ჰსურს იკისროს ქვეითკირისა და მიწის მუშაობა ახლად გასაკეთებელის ვერის ხიდისა; შეუძლიან შეიტანოს განცხადება ქალაქის გამგეობაში (უბრა-ღეაში) ამა 1882 წლის 1 აგვისტო-მდინ.

პროექტი და დაწვრილებითი პი-რობები ამ მუშაობისა მსურველს შე-უძლიან ნახოს უბრაგია კანცელარია-ში მუდამ დღე დღის 9 საათიდან ნაშუადღეის 1 საათამდინ. (3—1)

გ. ნიკოლოზის-ძე იოსელი-ანი იღებს თვისს ჰანსიონში ემაწვილებს პირობით მოსამზა-დებლად სხვა-და-სხვა სასწავლე-ბლებში. ადრესი: მისაილოვის ქუჩა № 81. (5—2)

ვამლევე დღიურად და თვეობით იათათ მეტლიროვან ოთახებს, სასკლად „ლივალია“ გოლოვინის პროსპექტზედ. (20—11)

მალაზია

სალიანის თევზეულისა

უცხადებს სასოგადოებას, რომ მან ასლად მიიღო სალიანში მარტში დატე-რილი თევზეული საგანგებოდ მომზადე-ბული და ისეიღება წვრილად და მარ-ტილად. აქვე ისეიღება ყოველ დღე მო-სარმული თევზეული. მალაზია იმყოფება თამამშავის ქარვასლის ქვეშ. (12—5)

მართველ ძალევისაგან ნათარგმნი

მოთხრობანი

წიგნი მეორე.

იყიდება ტფილისში: შვერდოვ-თან, ჩარკიანთან და ბრიკუროვის წიგნის მაღაზიაში (ბალის პარ-და-პარ).

მუთაისში: შილადის და ნიკოლო-ძის მაღაზიაში.

გორში: მ. პერესილიძესთან.

ლაიბეჭდა, გამოვიდა და ისეიღება თფილისის წიგნის მაღაზიებში

ი ბ ა ვ - ა რ ა კ ა ნ ი

პროლოგისაგან და სიბრძნე-სიკრურდ-გან გალოქილი თ. რ. კრისტოვისა.

ინგლისის მალაზიაში ახლად მი-ღებულია დიდ ძალი ჩაი პირველი მოკრეფისა 30% უკეთესი, ვიდრე სხვაგან. იქვე იქიდება: ჰარესინა 40 კაბ. დაწებული; სტაქნები, ბაკლები 10 კაბ—დამ; პაღონები 5 კ.—დამ, მურაბა და ალბომები ნახევარ ფასად და სხვ. (100—94)

მართველ ძალევისაგან ნათარგმნი

საკეპავი მალაზიაში იყიდება თფილისის ბასრეში, ნებში და დატარებულ 1 ივლისი 15 ივლისამდის.

მამომცხვარი პური: ხორბლის ფქვილი

პირველის ხარისხის—1 გირ.

მეორის „ —1 გირ.

მესამის „ —1 გირ.

იმავე ფქვილ. თორნეში მამომცხვარი

პირველის ხარისხის—1 გირ.

მეორის „ —1 გირ.

მესამის „ —1 გირ.

მეორის ხორცი: ჰვარის-მამის პური:

პირველ ხარის. ლავში 1 გირ.

მეორის „ —1 გირ.

მესამის „ —1 გირ.

ძროხის ხორცი:

პირველის ხარისხის —1 გირ.

მეორის „ —1 გირ.

სუკი — — —1 გირ.

სხვების ხორცი 1 გირ.

ლორის ხორცი:

პირველი ხარისხის —1 გირ.

მეორის „ —1 გირ.

ქუთაისის თავად-ახნაურთა საადგილ მამულა

ბანკისაგან

გამოკრება

მუთაისის თავად-ახნაურთ საადგილ-მამულა ბანკის გ. წიგნითა მამოკრების საზოგადო კრების პროტოკოლშია.

საზოგადო კრება გახსნილ იქმნა ბანკის ზედამხედველის კომიტეტის თავმჯდომარის პ. ი. შიფინაშვილის-მიერ 18 მაისს 1882 წლისა და ნებრით 24 იმავე მაისამდე. შემკრები რიცხვი წევრთა სახელდობ 165, მელთაც ჰქონდათ 206 ხმა, დაეწრო 18 მაისის სხდომაზე, ხოლო უმაღლესი რიცხვი—338, რომელთაც ჰქონდათ 446 ხმა, 24 მაისის სხდომაზე.

კრებამ. მოსმინა: რა მოხსენება და ანგარიში ბანკის მამგეობის მომართა 1881 წლისა და აგრეთვე მოხსენებანი ზედამხედველი კომიტეტი იმ საკნებზე, რომელნიც ექვემდებარებოდნენ საზოგადო კრების განხორციელებას: — დაადგინა:

1) მამგეობის ანგარიში 1881 წლისა და აგრეთვე განაწილება 1881 წელს წმინდა შიმოსავლისა იმ ანგარიშისა-მებრ დამტკიცდეს.

2) ჩვეულებრივ ბანკის ხარჯებად 1882 წლისა დანიშნოს 31,000 მანეთი, ხოლო მოულოდნელის ხარჯების დასაფარ ვად 2,000 მანეთი.

3) საზოგადო სასარგებლო თანხიდან, რომელიც, წესდების მე-21 94 §§ ძალით, დანიშნული იყო მუთაისის გუბერნიის მამამულეების საზოგადო საჭროებათა დასაქმავად, — გადმო: ა) ალექსანდრეს საზოგადო სასწავლებლის 1882 წლის ხარჯებად 11,750 მანეთი, და, გ. ამისა, 2,000 მანეთი იმ შემთხვევისათვის, თუ ვინცდაა ხსენებულს სასწავლებელში მიმდინარე წიგნს გახსნილ იქმნა პროგნოზის კლასის; ბ) სასწავლებლის ღირებულება შეესაწვენად 3,000 მანეთი; გ) მუთაისის გუბერნიის მამამულეების სასწავლებლების გასახსნელად 10,000 მანეთი; დ) მუთაისის სასწავლებლების ღირებულება მოსწავლეთა ხელ-გამმ. რთველის საზოგადოების სასარგებლოდ 2,000 მანეთი; ე) წმინდა ნინოს ქველ-მოქმედების საზოგადოების შესაწვენად 1,200 მანეთი; ვ) უმაღლესის სასწავლებლის ღირებულება მოსწავლეთა ხელ-გასამართლად 1,000 მანეთი; ზ) სამის სტანდარტის თანხს შეადგენად 1,000 მანეთი; თ) მუთაისის გიმნაზიის ღირებულება ხელ-გამმართველის საზოგადოების სასარგებლოდ 500 მანეთი; ი) მართველთა შორის წიგნის კოდნის გამავრცელებელის საზოგ. დოების სასარგებლოდ 2,000 მანეთი და ი) მუთაისის საქალბო უფასო სასწავლებლის სასარგებლოდ 500 მანეთი, — სულ 34,950 მანეთი.

4) მოხსენება ზედამხედველის კომიტეტისა შეცვლია და დამტკიცდეს დამფასებელთა კომისიის ინსტრუქციის §§ 10, 16 26, 32, 55, 57 და 58 დამტკიცდეს.

და 5) დამფასებელთა კომისიის წევრთა რიცხვს მოემართოს ორი.

მერვე კნქის-ყრით ამორჩეულ იქმნენ: მამგეობის წევრად ჩიგოთ მოსახელ ელი წევრი გამგეობისა თ. მელქისედეკ ბიორგის-ძე შალავა; ზედამხედველი კომიტეტის წევრებად: ნ. დ. შიფინაშვილი და თ. ან. ნ. ლორთქიფანიძე, ხოლო მამგეობის წევრთა კანდიდატად ჩიგოთ გამოსასვლელის თ. ი. მაჩაბლის მაგიერ— პ. ბ. შიქინაძე.

ბოლოს საზოგადო კრებამ გამოუცხადა მალლობა ზედამხედველს კომიტეტს და ბანკის გამგეობას.

24 მაისს ნაშუადღეის მეხუთე საათის ნახევარზე თავმჯდომარეობა და დასურა. (1—1)